

IC 400/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 października 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: staż. (...)

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. O.

przeciwko (...) S.a.r.l. z siedzibą w (...)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.a.r.l. z siedzibą w(...) na rzecz powódki M. O. kwotę 875,64 zł (osiemset siedemdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 lipca 2015 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu należnymi pozwanej,

IV. wyrokowi w zakresie punktu I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IC 400/16

UZASADNIENIE

M. O., wraz ze sprzeciwem od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanego przez Referendarza sądowego w tut. Sądzie w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 8106/13, złożyła pozew wzajemny, w którym wniosła o zasądzenie od powoda (pozwanego wzajemnego) (...) S.a.r.l. z siedzibą w (...) (dalej także jako: P.) na swoją rzecz kwoty 5.875,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 5.000 zł od dnia 20 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, oraz od kwoty 875,64 zł od dnia 21 lipca 2015 r. do dnia zapłaty.

Uzasadniając żądanie powódka wskazała, iż na podstawie ww. nakazu zapłaty wyegzekwowano od niej niezasadnie kwotę 875,64 zł, pomimo iż objęte nim roszczenie było niezasadne i przedawnione, a nakaz został jej doręczony na nieaktualny adres, co uniemożliwiło jej skuteczne zaskarżenie nakazu przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego.

Powódka wskazała też, iż kwoty 5.000 zł domaga się tytułem zadośćuczynienia z tytułu poniesionej krzywdy moralnej – powódka pracuje na odpowiedzialnym stanowisku w państwowej jednostce budżetowej. Wszczęcie przeciwko niej egzekucji spowodowało, iż utraciła pozytywną opinię jaką cieszyła się w miejscu pracy. Powódka odnosi wrażenie, iż do dnia dzisiejszego przedmiotowe zdarzenie ma negatywny wpływ na ocenę jej rzetelności, sumienności i zaufania.

Powódka odbiera niewerbalne sygnały od „osób współpracujących i nie tylko”, co powoduje jej frustrację, bezsilność i nerwowość oraz odbija się pośrednio także na jej życiu rodzinnym.

Zarządzeniem z dnia 8 marca 2016 r. pozew wzajemny został wyłączony ze sprawy I 1 C 1589/15 i przekazany do rozpoznania w trybie zwykłym z uwagi na fakt, że roszczenie w nim zgłoszone nie nadaje się do rozpoznania w trybie uproszczonym.

W odpowiedzi na pozew, pozwany (...) S.a.r.l. z siedzibą w (...) uznał powództwo co do kwoty 875,64 zł wraz z odsetkami od dnia 28 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż w wyniku złożenia przez powódkę sprzeciwu od opisanego powyżej nakazu zapłaty, toczyło się przed tut. Sądem postępowanie zakończone wyrokiem z dnia 8 marca 2016 r., którym Sąd oddalił powództwo z uwagi na przedawnienie się roszczenia. Dlatego też pozwany uznaje roszczenie w zakresie żądania zwrotu wyegzekwowanych na podstawie nakazu, który utracił moc kwot, jednak wobec faktu, iż roszczenie to jest bezterminowe, dla ustalenia jego wymagalności niezbędne jest wezwanie do zapłaty. Dlatego też powódka nie ma prawa domagać się odsetek od dnia wyegzekwowania należności od komornika. Roszczenie powódki w zakresie zadośćuczynienia jest natomiast całkowicie niezasadne, bowiem pozwanemu nie można przypisać winy, skoro zgodnie z prawem podejmował wobec powódki czynności zmierzające do wyegzekwowania roszczenia. Powódka nie wykazała nie tylko winy pozwanego i bezprawności jego działań, ale także faktu naruszenia jej dóbr osobistych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.a.r.l. z siedzibą w (...) wniósł pozew o zapłatę przeciwko M. C. (obecnie O.), na skutek czego Referendarz sądowy w tut. Sądzie wydał w dniu 10 marca 2014 r., w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 8106/13, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Przedmiotowy nakaz został doręczony na nieaktualny adres pozwanej (powódki w nin. postępowaniu), ponieważ taki adres P. otrzymało od podmiotu, od którego nabyło wierzytelność w stosunku do M. C. (O.). Na podstawie ww. nakazu zapłaty wyegzekwowano od niej kwotę 875,64 zł. Z uwagi na wyegzekwowanie całości roszczenia, w dniu 21 lipca 2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku J. S. wydał postanowienie, w którym zakończył postępowanie egzekucyjne. Od powyższego nakazu zapłaty pozwana wniosła sprzeciw, wskutek czego postępowanie zakończone zostało wydaniem wyroku oddalającego powództwo z uwagi na przedawnienie roszczenia oraz uznanie przez Sąd, iż dochodzona wierzytelność została już w istocie zaspokojona.

Bezsporne, nadto: zajęcie komornicze – k. 10, postanowienie o zakończeniu postępowania egzekucyjnego – k. 11, dokumenty z akt sprawy I 1 C 1589/15, w szczególności: nakaz zapłaty – k. 14, wyrok wraz z uzasadnieniem – k. 170-174

Na skutek zajęcia komorniczego stosunek współpracowników i przełożonych do powódki zmienił się. Od lutego 2015 r. powódka pełniła obowiązki naczelnika (...) (...) w (...), od stycznia 2016 r. powróciła do pracy na stanowisku specjalisty. Powódka jest bardziej kontrolowana w pracy niż inni pracownicy, co przed komorniczym zajęciem się nie zdarzało.

dowód: zeznania powódki – k. 58 (protokół elektroniczny)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż stan faktyczny w sprawie był w przeważającej mierze niesporny. Pozwany uznał powództwo w części dotyczącej żądania zapłaty kwoty 875,64 zł.

Wobec stanowiska pozwanych należy podkreślić, iż Sąd – na podstawie art. 213 § 2 k.p.c. jest związany uznaniem powództwa. Kontrola sądu jest ograniczona jedynie do przesłanek wymienionych w treści omawianego przepisu, a mianowicie związanie owo nie następuje, jeżeli uznanie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub

zmierza do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 14 września 1983 r., III CRN 188/83). Sąd nie stwierdził jednak zaistnienia żadnej z ww. przesłanek, a tym samym jedynym możliwym rozstrzygnięciem sprawy było uwzględnienie powództwa w tym zakresie.

Dodatkowo należy wskazać, iż tytuł, na podstawie którego pozwany uzyskał od powódki przedmiotową kwotę upadł, a zatem uznać należy, iż podstawa świadczenia odpadła (art. 410 k.c.). Przepisy regulujące instytucję świadczenia nienależnego nie określają terminu, w jakim nastąpić ma wykonanie obowiązku zwrotu wzbogacenia. Można uznać, że roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego wymagalne jest już od momentu, kiedy odpadła podstawa świadczenia i od tej daty liczyć należy przedawnienie tego roszczenia. Dlatego też żądanie zasądzenia odsetek już od dnia 21 lipca 2015 r., należy uznać za zasadne.

Z uwagi na powyższe na orzeczono jak w pkt I wyroku.

Powództwo w zakresie żądania zadośćuczynienia za stary moralne Sąd uznał natomiast za niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Zgodnie natomiast z treścią art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Uprawnienie żądania zadośćuczynienia dookreśla art. 448 k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

O ile – w ocenie Sądu – można dać wiarę zeznaniom powódki, że istotnie doszło do naruszenia jej dobrego imienia w miejscu pracy, to nie jest to wystarczająca przesłanką do uwzględnienia powództwa o zadośćuczynienie. Zgodnie bowiem z przywołanymi przepisami, przesłankami ochrony dóbr osobistych, które muszą być spełnione łącznie, są, obok istnienia dobra osobistego i jego zagrożenia lub naruszenia: bezprawność owego zagrożenia lub naruszenia oraz wina podmiotu dokonującego naruszenia.

Nie ulega wątpliwości, że działania pozwanego nie można uznać za bezprawne, ani za zawinione, bowiem działał na podstawie prawomocnego (jak się wówczas wydawało) nakazu zapłaty. Pozwany zakupił wierzytelność przysługującą w stosunku do powódki od poprzedniego wierzyciela (Canal+), od którego otrzymał również jej adres, który podał w treści pozwu. Powódka nie wskazała, by podawała pozwanemu, bądź poprzedniemu wierzycielowi swój aktualny adres, tak więc podanie nieaktualnego adresu nie było przez pozwanego zawinione.

Pozwany nie miał też podstaw przypuszczać, iż zakupiona przez niego wierzytelność została już wcześniej zaspokojona (fakt ten zresztą został ustalony przez Sąd orzekający w sprawie I 1 C 1589/15 wyłącznie na skutek biernej postawy procesowej P., które nie zaprzeczyło twierdzeniom M. O. w tym zakresie). Pozwany niewątpliwie mógł i powinien zdawać sobie sprawę z faktu przedawnienia się dochodzonego przez niego roszczenia. Niemniej sam fakt przedawnienia nie oznacza wygaśnięcia zobowiązania dłużnika, a jedynie jego przekształcenie w tzw. zobowiązanie naturalne, które może być dochodzone na drodze sądowej oraz egzekwowane, o ile dłużnik w toku procesu nie podniesie zarzutu przedawnienia.

Z tego też względu, Sąd na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 i art. 23 k.c., zastosowanych a contrario, oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III wyroku. Sąd wziął pod uwagę, iż powódka w przeważającej mierze przegrała niniejszy proces i byłaby zobowiązana do zwrotu kosztów poniesionych przez stronę pozwaną. Niemniej jednak Sąd, na podstawie art. 102 k.p.c. postanowił odstąpić od obciążania powódki kosztami procesu należnymi pozwanemu. Norma art. 102 k.p.c. ma charakter wyjątkowy i może być stosowana tylko po wykazaniu wyjątkowych okoliczności, jakie – w ocenie Sądu – w niniejszej sprawie zachodzą. W szczególności ma znaczenie, iż powódka wskutek działań pozwanego – jakkolwiek uprawnionych – rzeczywiście doznała naruszenia swoich dób osobistych i miało prawo czuć się pokrzywdzona.

W punkcie IV wyroku, Sąd na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. nadał wyrokowi w zakresie punktu I rygor natychmiastowej wykonalności, z uwagi na fakt, że w tym zakresie pozwany powództwo uznał.